

Tartalom

1. Összefoglalás.....	2
2. Gazdasági környezet.....	2
3. Nemzetközi kitekintés.....	2
4. Beruházások, 2003–2013.....	3
5. Beruházások anyagi-műszaki összetétel szerint.....	4
6. Beruházások nemzetgazdasági ágak szerint 2013-ben.....	5
7. A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások és a költségvetési szervek beruházásai.....	6
8. A beruházások területi megoszlása.....	7

További információk, adatok (linkek)

[Összefoglaló táblák \(STADAT\)](#)

[Területi táblák \(STADAT\)](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek

1. Összefoglalás

A beruházások több éve tartó csökkenő tendenciája az elmúlt év első negyedévéig tartott. 2013-ban éves szinten a beruházások volumene 7,2%-kal nőtt az előző évhez képest. Ezen belül a gép- és berendezések 8,5, az építési beruházások 5,9%-kal növekedtek. A nemzetgazdasági ágak beruházásának többsége már bővült ebben az évben. A legdinamikusabban a víz- és hulladékgazdálkodás és a közigazgatás beruházásai nőttek. A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások beruházásai 2013-ban 3,1%-kal haladták meg az előző évit. A beruházások teljesítményértékének területi megoszlása alapján alapvetően nem változott a korábbi évekhez képest. Közép-Magyarország és a dunántúli régiók együttesen a beruházások több mint háromnegyedét adták 2013-ban.

2. Gazdasági környezet

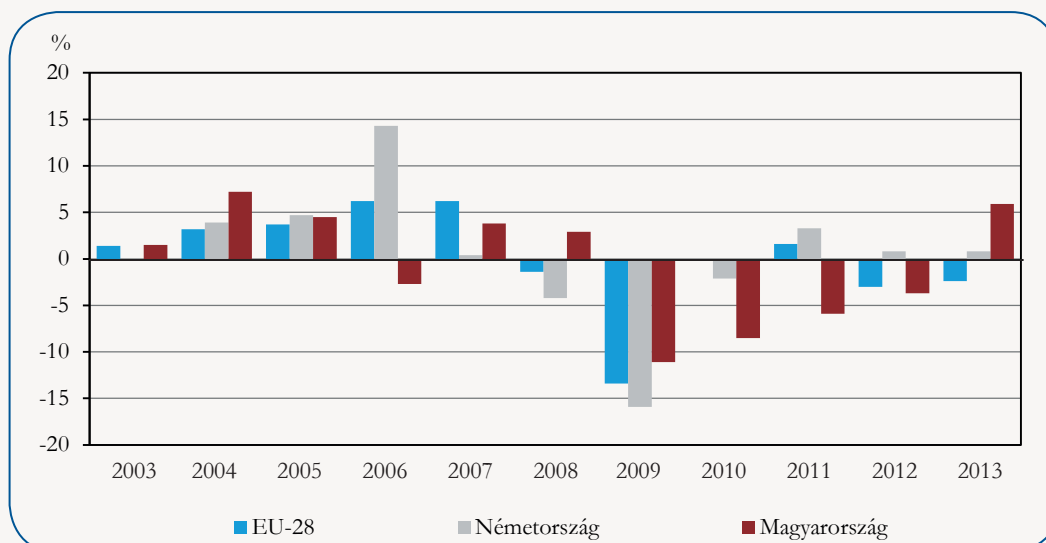
2013-ban a vállalkozások beruházási döntéseit – a 2012-es évvel szemben – a gazdasági környezet kedvezően befolyásolta: a javuló hitelezési lehetőségek, valamint az EU-s források nagymértékű felhasználása hozzájárultak az üzleti szféra beruházási hajlandóságának kedvező alakulásához. 2013-ban Magyarország bruttó hazai terméke 1,1%-kal nőtt az előző évhez képest. A nemzetgazdasági beruházásokat is tartalmazó bruttó állóeszköz-felhalmozás 5,9%-kal volt magasabb a korábbi évhez viszonyítva.

3. Nemzetközi kitekintés¹

Az Európai Unióban (EU-28) a bruttó állóeszköz-felhalmozás volumene 2013-ban átlagosan 2,5%-kal mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest, ezen belül a tagállamok többségében szintén csökkent. Nagymértékű felfutás volt 2011-ben a – korábban gazdasági válság sújtotta – balti államokban, amely Lettországot kivéve 2013-ban is folytatódott. A fontosabb tagországok közül a bruttó állóeszköz-felhalmozás Németországban 0,7, Hollandiában 4,8, a kelet-közép európai országok közül Szlovákiában 4,3, Csehországban 3,5 és Lengyelországban 0,2%-kal maradt el. Jelentősen visszaesett a bruttó állóeszköz-felhalmozás az adósságválsággal küzdő tagállamok esetében is: Cipruson 21,6, Görögországban 12,8, Portugáliában 6,6, Olaszországban 4,7%-kal.

1. ábra

A bruttó állóeszköz-felhalmozás volumenének változása
(előző év = 100)

¹ Forrás: Eurostat.

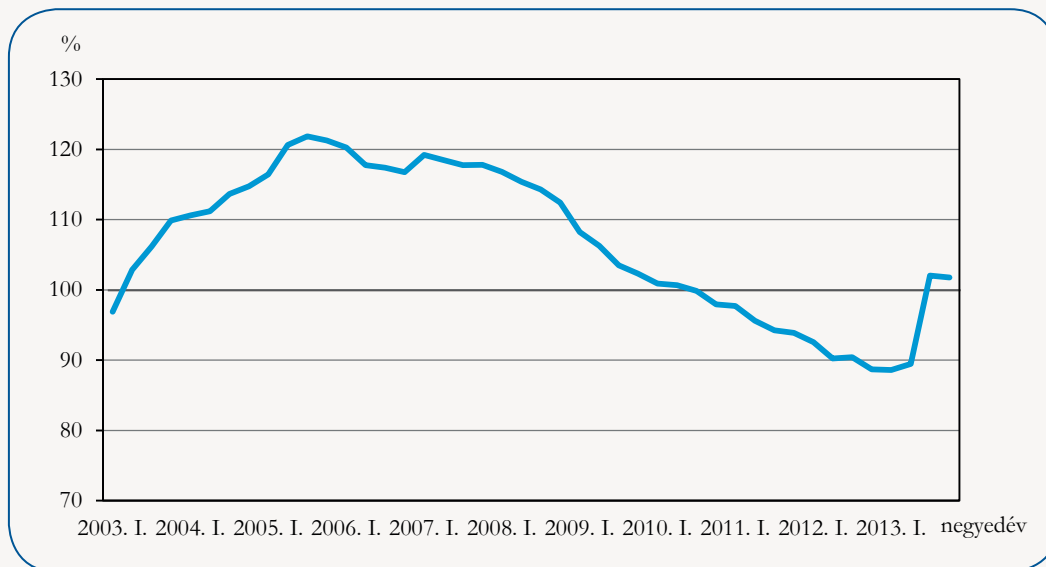
4. Beruházások, 2003–2013

Az ezredforduló utáni években, egészen 2005-ig Magyarországon a beruházások a nemzetgazdaság egészében dinamikusan nőttek. A bővülés a 2006–2007-es években megállt, elsősorban a költségvetési beruházások jelentős visszafogása miatt. A romló hazai és nemzetközi gazdasági környezet hatására 2008 elejétől a beruházások csökkentek, amely a pénzügyi és gazdasági világválság hatására 2009-ben tovább mélyült. A beruházások teljesítménye 2003 és 2012 között összességében 14%-kal zsugorodott. A több éve tartó csökkenő tendencia az elmúlt év első negyedévéig tartott, 2013-ban a nemzetgazdasági beruházások volumene 7,2 %-kal nőtt az előző évhez képest.

2013-ban a 19 nemzetgazdasági ág közül 13-ban volumennövekedés figyelhető meg. A beruházások a legdinamikusabban – a víztisztítási és csatornázási projektek eredményeként – a vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás nemzetgazdasági ágban (60,8%), valamint a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás területén (38%) bővültek. A legnagyobb súlyú nemzetgazdasági ágak közül a szállítás, raktározás nemzetgazdasági ág beruházásainak volumene 15,6%-kal nőtt 2012-höz képest, ami elsősorban a járműbeszerzések, vasútépítések-, felújítások, alsóbbrendű útvonalak és az egyéb útépitések eredménye. A beruházások közel egyharmadát adó feldolgozóiparban kiugróan nagy beruházásokat valósítottak meg 2010 és 2011 között, de a magas bázis ellenére 2012-ben és 2013-ban is tovább növekedett (egyenként 4,9%-kal). A legnagyobb fejlesztéseket a járműgyártásban és a hozzá kapcsolódó beszállító ágazatoknál hajtották végre (gumi, műanyag, nemfém ásványi termék, illetve gép, gépi berendezések gyártása).

2. ábra

A beruházások volumenindexe
(2010. évi negyedévek átlaga = 100)

A közepes súlyú ágak közül a mezőgazdaság beruházásai 9,3%-kal, a kereskedelemé 5,4%-kal nőttek. A folyamatos hálózatfejlesztések és a digitális vételre való átállás miatt 2012-ben az információ, kommunikáció nemzetgazdasági ág beruházásai több mint tíz százalékkal bővültek, azonban ezek a nagy volumenű fejlesztések befejeződtek, ezért 2013-ban 9,2%-os csökkenést regisztráltunk. A kis súlyú nemzetgazdasági ágak közül legnagyobb mértékben a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (29,6%) és az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység (28,0%) nemzetgazdasági ágak beruházása nőttek. Számottevően bővült még az építőipar (17,2%).

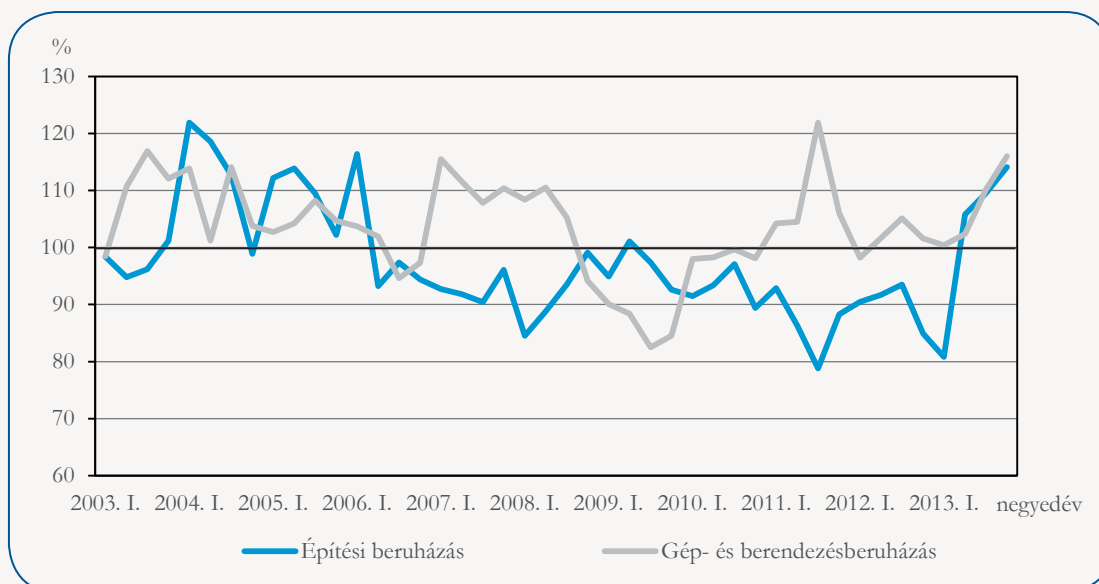
5. Beruházások anyagi-műszaki összetétel szerint

A beruházási tevékenység 7,2%-os növekedésén belül a gép és berendezés beruházások 8,5, az építési beruházások 5,9%-kal emelkedtek. Az elmúlt tíz év során változatos képet mutatott az építési és a gépberuházások dinamikája.

2003-ban az **építési beruházások** még 2,9%-kal maradtak el az előző évitől, részben ez az alacsony bázis magyarázza a következő év elején a kiugróan magas volumennövekedést. A beruházási kedv – 2004 IV. negyedét leszámítva – 2006. év első negyedévéig folytatódott. Ezután 2012 végéig majdnem minden negyedévben csökkenést regisztráltunk az előző év azonos időszakához képest. A visszaesés – az építőipari termelés mérséklődésével párhuzamosan – elsősorban a lakásépítések, az üzleti ingatlanfejlesztések, továbbá a gyorsforgalmi úthálózat-építéshez és felújításhoz köthető beruházások folyamatos csökkenésének következménye. 2013-ban – az első negyedévi nagyarányú visszaesés ellenére – az építési beruházások teljesítményértéke 5,9%-kal haladta meg az előző évit.

3. ábra

A beruházások volumenindexe anyagi-műszaki összetétel szerint
(előző év = 100)

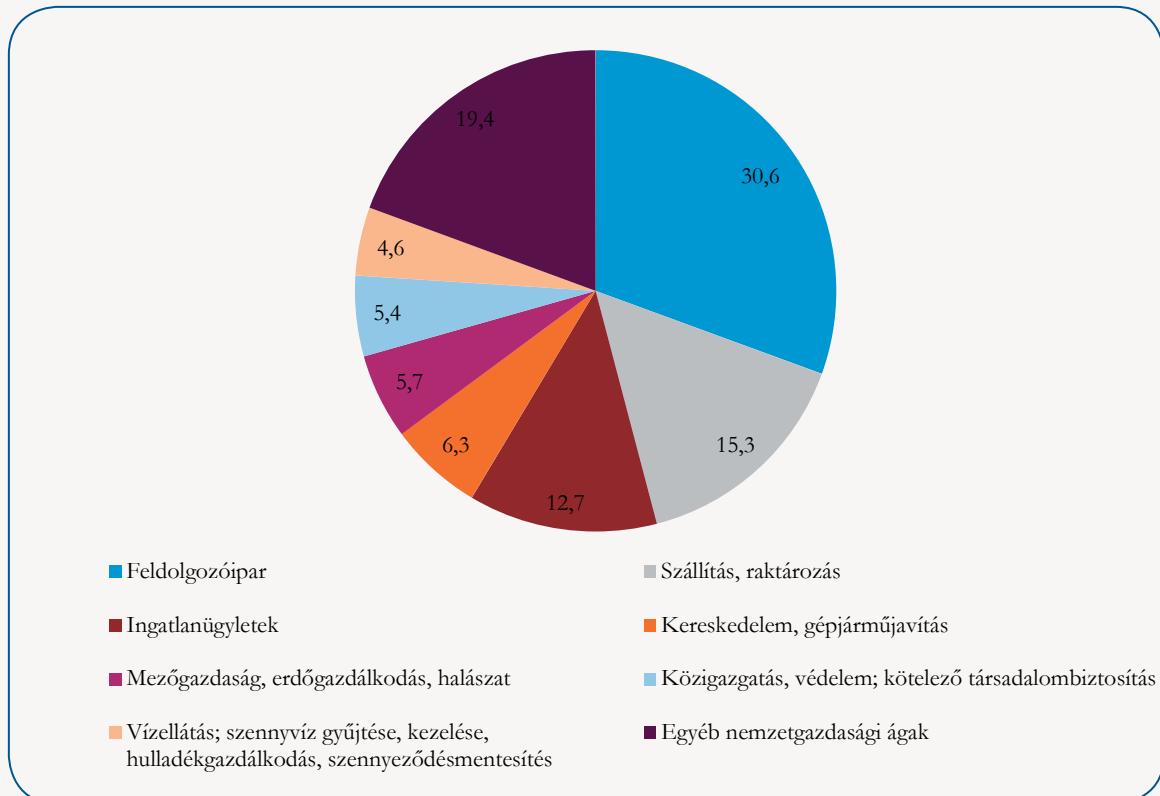
Az építési beruházásokkal ellentétben a nemzetgazdasági **gépberuházások** visszaesésének kezdete a 2008 utolsó negyedévében kitört általános gazdasági-pénzügyi válsághoz köthető. A 2003 óta mért növekedést 2006 második felében kis arányú csökkenés szakította meg. Az alacsony bázis következtében és a nagyobb egyedi beruházásoknak köszönhetően 2007-ben 10% felett volt a gépberuházások növekedése. A 2009-es gazdasági válság következtében a gépberuházásokat 2009 és 2010-ben zsugorodás jellemezte. Ezt követően 2011 első negyedévéitől – leginkább a feldolgozóipari gépberuházások és a korábbi évekről elhalasztott haszongépjármű-vásárlások miatt – számottevő növekedést tapasztaltunk, amely az év elejét jellemző átmeneti mérséklődéstől eltekintve 2012-ben is folytatódott. 2013 egészében szintén bővültek (8,5%) a gép- és berendezésberuházások, mely leginkább az év második felében külföldről vásárolt, nagyobb volumenű haszongépjármű- és járműbeszerzéseknek köszönhető.

6. Beruházások nemzetgazdasági ágak szerint 2013-ban

A beruházások nemzetgazdasági ágak szerint megoszlása 2013-ban nem változott lényegesen az előző évekhez képest. Az elmúlt tíz évhez hasonlóan a három legnagyobb nemzetgazdasági ág (a feldolgozóipar, a szállítás, raktározás és az ingatlanügyletek) beruházásai adták az összes beruházás több mint felét. Ezen belül 2013-ban a legnagyobb részarányt a feldolgozóipari fejlesztései jelentették.

4.ábra

A nemzetgazdasági beruházások megoszlása gazdasági ágak szerint, 2013, %

Az elmúlt évek során mérséklődött – a csökkenő számú lakásépítéseket is magába foglaló – ingatlanügyletek gazdasági ág súlya. További négy közepes súlyú nemzetgazdasági ág (kereskedelem, gépjárműjavítás; mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat; közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás és víz-, szennyvízgyűjtés és hulladékgazdálkodás) beruházási teljesítményét is figyelembe véve a hét legnagyobb súlyt képviselő ág fejlesztései 2013-ban a teljes nemzetgazdasági beruházási teljesítményértékének több mint négyötödét teszik ki.

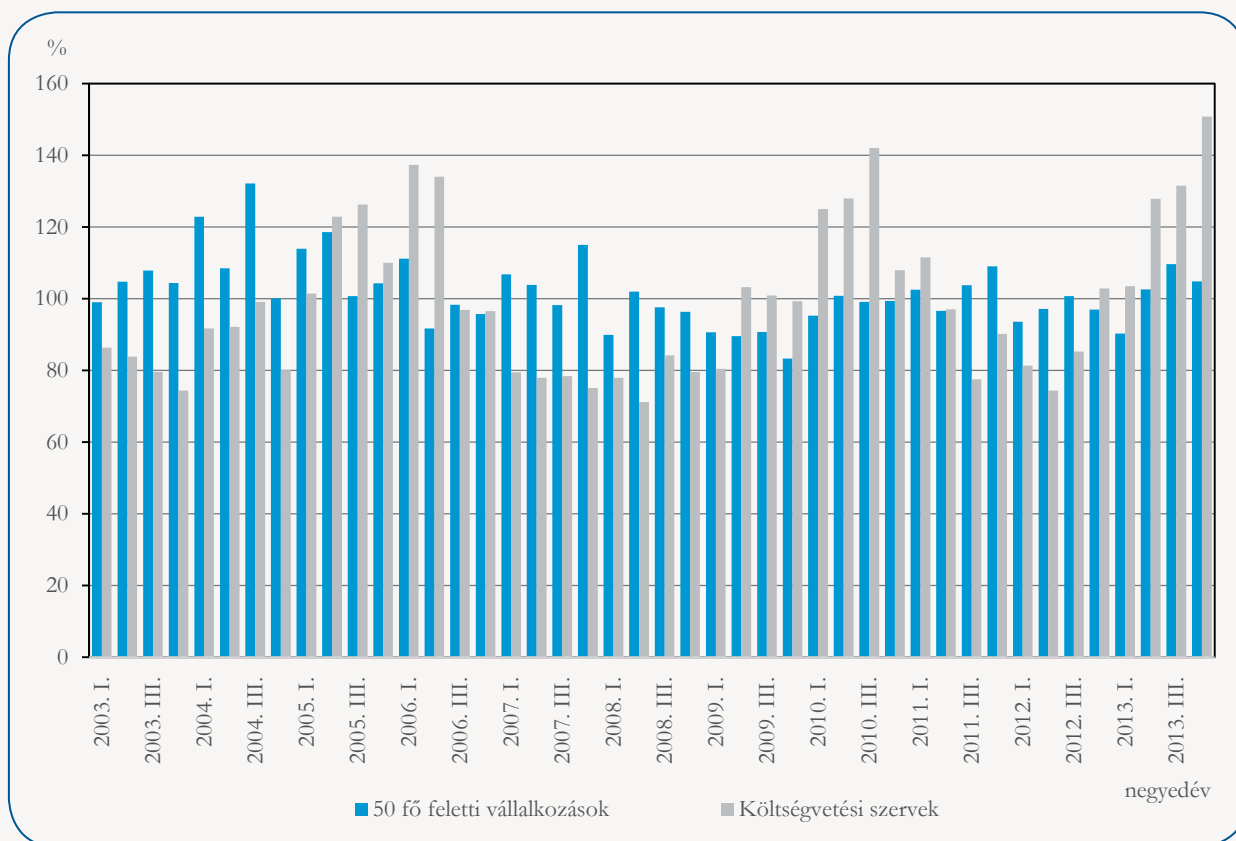
7. A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások és a költségvetési szervek beruházásai

2003 és 2013 között eltérően alakultak a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások és a költségvetési szervek beruházásai. 2013-ban mind a vállalkozások beruházásai, mind a költségvetési beruházások nőttek, így nemzetgazdasági szinten összességében 7,2%-kal haladták meg az előző évit.

A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások esetében 2003 és 2005 között folyamatosan nőttek a beruházások, de a romló üzleti kilátásokkal párhuzamosan már 2006-tól – 2007 kivételével – mérséklődött a volumenük.

5.ábra

A beruházások volumenindexei a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozásoknál és költségvetési szerveknél
(előző év azonos időszaka = 100)

A legnagyobb – 12,4%-os – visszaesés 2009-ben figyelhető meg, amikor a nagyvállalatok mellett a kis- és középvállalkozások is visszafogták a beruházásaikat. A beruházási kedv továbbra sem nőtt még 2010-ben sem. A következő évben éves szinten a 49 főnél többet foglalkoztató vállalkozások beruházásai 3,7%-kal emelkedtek, de a növekedés elsősorban a feldolgozóiparban tevékenykedő nagyvállalatok beruházásainak következménye. A közepes méretű vállalkozások beruházásai az előző évekhez hasonlóan tovább csökkentek, a teljes vállalati szektor beruházási teljesítménye 2,1%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. 2012-ben mind a nagyvállalatok, mind a középvállalkozások beruházásai csökkentek, összességében 2,7%-kal. A kis- és középvállalkozások kedvezőbb hitelfelvételi lehetőségei következtében 2013-ban – az első negyedévi csökkenés ellenére – már 3,1%-os bővülést figyeltünk meg.

A költségvetési szervek beruházásai 2003 és 2012 között mindössze három évben (2005-, 2006- és 2010-ben) nőttek, köszönhetően az árvízvédekezéssel és vörösiszap-katasztrófa elhárítással kapcsolatos, központi költségvetésből finanszírozott nagyobb beruházásoknak. Részben az önkormányzati beruhá-

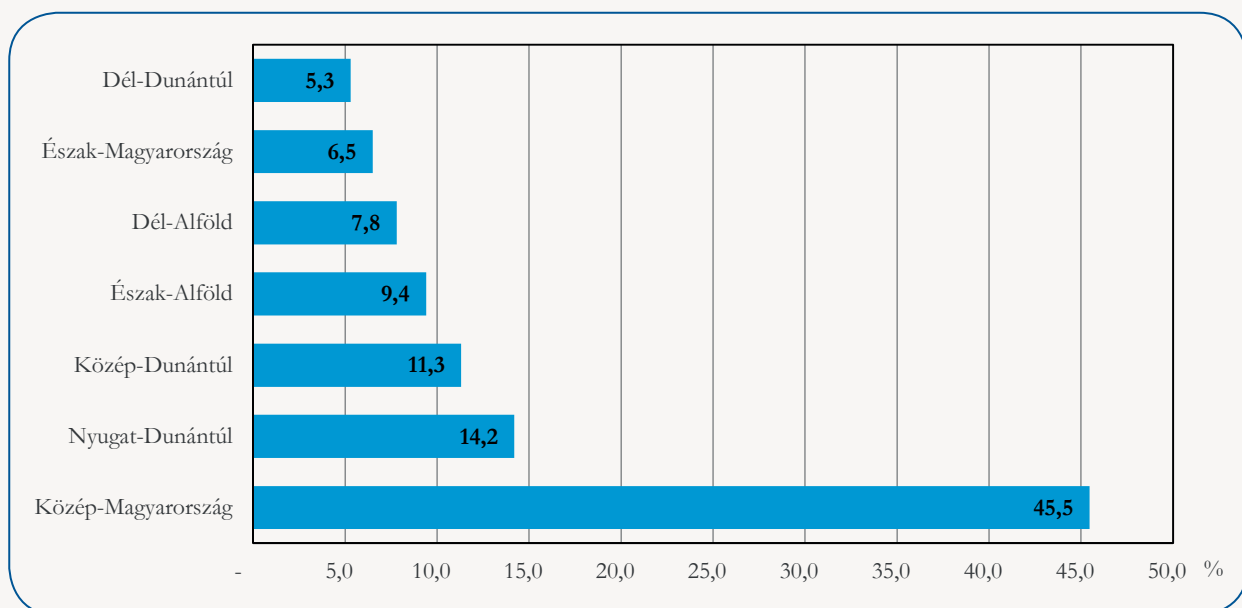
zások több éve tartó csökkenése következtében a költségvetési szervek beruházásai 2012-ben 18,3%-kal maradtak el az előző évhez képest. A költségvetési szervek, valamint a kis létszámú vállalkozások beruházási teljesítményértékének csökkenése mellett a háztartások lakóingatlan beruházásainak visszaesése okozta a nemzetgazdasági beruházások volumenének 2012-ben regisztrált 5,2%-os mérséklődését. 2013-ban a költségvetési beruházások kiugróan magas, 34%-os volumenbővülése egyrészt az előző évi alacsony bázisnak, másrészt az árvízvédelemmel kapcsolatos nagyprojekteknek, egyéb középületek, közterületek felújításának, valamint a katasztrófavédelmi és rendvédelmi fejlesztéseknek köszönhető.

8. A beruházások területi megoszlása

A beruházások teljesítményértékének területi megoszlása a gazdasági szervezetek (5 fő feletti vállalkozások, költségvetési szervek és a megfigyelt nonprofit szervezetek) körében alapvetően nem változott a korábbi évekhez képest. Közép-Magyarország és a dunántúli régiók együttesen a beruházások több mint háromnegyedét tették ki 2013-ban. Ezen belül Közép-Dunántúl beruházásai számottevően nőttek, Nyugat-Dunántúlé csökkent a 2012. évihez képest. A gazdaságilag kevésbé fejlett Észak-Magyarországra és alföldi régiókra viszont a beruházások kevesebb, mint negyede jutott. 2010-től jelentősen megnőtt a vidéki beruházások súlya, köszönhetően a Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom és Bács-Kiskun megyében megvalósult járműipari nagyberuházásoknak.

6.ábra

Az 5 fő feletti vállalkozások, a költségvetési szervek és a megfigyelt nonprofit szervezetek beruházásainak teljesítményértéke régiók szerint, 2013

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789